

FIZIKA VA ASTRONOMIYA O'QITISH METODIKASI INNOVATSION YONDASHUVLAR

Qultoyeva Gulbaxor

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim fan va innovatsiyalar vazirligi

Buxoro viloyat hududiy boshqarmasi Gijduvon tuman

2-son kasb hunar maktabi Fizika fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada fizika va astronomiya o'qitish metodikasi innovatsion texnologiyalarini qo'llash sohasida ilmiy-uslubiy ishlarni tashkil etishga bag'ishlangan.

Kalit so'zlar: fizika va astronomiya, noto'g'ri tushunchalar, harakat tadqiqoti, zamonaviy pedagogika, didaktika.

O'qitish va ishlab chiqarish amaliyotining rolini oshirish va asosiy akademik fanlar (shu jumladan fizika) bo'yicha mashg'ulotlarni qisqartirishdan iborat bo'lgan ta'limni modernizatsiya qilishning zamonaviy tendentsiyalari o'qituvchini o'rganilayotgan materialni tizimlashtirish va tuzishning yangi usullari va uslublarini izlashga undaydi. Shu bilan birga, shuni hisobga olish kerakki, fanni o'rganishga ajratilgan barcha soatlarning atigi 61 foizi auditoriya mashg'ulotlariga to'g'ri keladi, qolgan qismi talabning mustaqil ishi. Shuning uchun bugungi kunda yangi pedagogik texnologiyalarni, masalan, blok-modulli o'qitish, masofadan turib o'qitish va hokazolarni joriy etishga katta e'tibor berilmoqda, bu bizga o'quv jarayonini tabaqalashtirilgan, moslashuvchan, muammoli yo'naltirilgan, faol va ijodiy qilishga imkon beradi. O'rganilayotgan materialni yaxshi tuzish va tizimlashtirishga imkon beradigan texnologiyalardan biri bu blok-modulli o'qitish texnologiyasidir. Ushbu texnologiyaning muhim ustunligi - bu o'qishga ko'p darajali tabaqalashtirilgan yondashuv hisoblanadi. Zamonaviy oliy ta'limning asosiy maqsadi - shaxsning o'zini o'zi rivojlantirish, o'z taqdirini o'zi belgilash, o'zini o'zi anglashini ta'minlashdir. Umuman oliy ta'lim, xususan, fizika va asnomiya fanini o'qitish oldida turgan muhim vazifa – ta'lim maqsadlari, mazmuni va usullarini bozor iqtisodiyoti talablari hamda jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar dinamikasiga moslashtirish zaruratidir. Bu boradagi ustuvor vazifa stajyorda zamonaviy dunyoda talab qilinadigan sifatlarni shakllantirishdan iborat: ijtimoiy va kasbiy harakatchanlik, uzluksiz ta'lim va o'z-o'zini o'rganish qobiliyati va tayyorligi, jamoada ishlash qobiliyati

Fizika va astronomiya o'qitish nazariyasi va metodikasi fanining maqsaditalabalarga umumta'lim qjaktablari, akademik litsey, kasb-hunar kollejlarda fizika va astronomiya fanlarini o'qitish metodlarini, bu fan bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmaga erishishning eng samarali va optimal yo'llarini o'rgatishdan iborat. Bu kurs umumta'lim maktablari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlarining fizika va astronomiya fanlaridan o'quv dasturi bilan ishlash, uni tahlil qilish, kurs mazmunini soatlar bo'yicha taqsimlash hamda o'qitish bo'yicha metodik yo'l- yo'riqlardan talabalarni ogoh etadi. Darsning turli shakllarini sharoitga qarab tashkil etish, talabalarni fan asoslariga qiziqtirish bo'yicha ham to'g'ri yo'l ko'rsatib, ularga darsni faollashtirishning turli metodik yonda- shuvlaridan foydalanish bo'yicha bir qator ijobiy maslahatlar beradi. Talabalarning darsda, darsdan tashqari mustaqil ishlarini tashkil etish, darsdan tashqari ishlami (to'garaklar, olimpiadalar, ekskursiyalar, kechalar va konferensiyalar) o'tkazish bo'yicha aniq ko'rsatmalar beradi. Shuningdek, fizik va astronomik ta'limning estetik, ekologik aspektlari hamda metodologik asoslari haqida mukammal ma'lumot beradi.

“Fizika va astronomiya o'qitish nazariyasi va metodikasi” fani quyidagi vazifalarni hal qiladi, ya'ni: ta'lim jarayonida fizika va astronomiya o'qitish nazariyasi va metodikasi fanining maqsadini asoslaydi, shuningdek, fizika va astronomiya asoslarini o'qitish jarayonidagi tarbiyaviy tomonlarini ochib beradi;

Fizika va astronomiya kursining mazmuni va strukturasi milqlash bntnda sistemali tarzda takomillashtirib borishni asoslaydi; fizika va astronomiya bo'yicha mashg'ulotlarda metodlari hamda yo'llari, shuningdek, mashg'ulotlar uchun zaruriy jihozlarni ishlab chiqadi, eksperimentda tekshirib ko'radi va amaliyotga joriy etadi; fizika va astronomiya kursini o'qitishga mutaxassislarni ham nazariy, ham metodik jihatdan tayyorlaydi; talabalar umumta'lim maktablari, fizika va astronomiya fani dasturlari bilan tanishib, o'rganib chiqishlari kerak. “Fizika va astronomiya o'qitish nazariyasi va metodikasi” fani bo'yicha talabalarning bilimiga qo'yiladigan talablar:

kursni o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- fizika va astronomiya fani dasturlarini tahlil qila bilishi kerak;
- dasturda ko'rsatilgan fizik va astronomik tushuncha, qonun, kattaliklarning mazmunini bilishi hamda o'quv amaliyoti davomida o'quvehilarga o'rgata bilishi zarur;

Jamiyatning rivojlanishi tufayli o'rta va oliy maktablarda fizik ta'limni yanada rivojlantirish masalasining qo'yilishi

- obyektiv va qonuniy jarayondir.

U ilmiy-texnik revolutsiya va pedagogika fanining yutuqlari bilan belgilanadi.

Jumladan, fizik ta'limning mazmunini zamonaviy bo'lishi, fizika fanining yutuqlarini qay darajada aks ettirishi bilan aniqlanadi. Bunga misol sifatida ehtimollik, zarralarning bir-biriga aylanishi va korpuskulyar-to'lqin dualizmi kabi "buyuk g'oyalar»ning qisman kiritilishi va bu masalalar ustida hozirgi kunda ham ilmiy izlanishlar olib borilayotganini ko'rsatish mumkin. Fizika kursining fanlararo bog'lanishini pedagogik, metodologik va politexnik jihatlarini tadqiq qilish ishlari olib borilmoqda.

Foylanilayotgan adabiyotlar:

1. Ta'lim to'g'risida: Belarus Respublikasining 2002 yil 25 martdagi qonuni // Belarus Respublikasining normativ-huquqiy hujjatlari milliy reestri. - 2002. - 2/844.
2. Juk, Belarus Respublikasida ta'lim sohasidagi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari tizimida AI Sifat [Elektron resurs] / AI Juk. - Kirish rejimi: <http://www.grsu.by/cforum/index.php?topic=82.0>. - Kirish sanasi: 01.11.2009.
3. Selevko, G. K. Ta'lim texnologiyalari entsiklopediyasi: 2 jildda / G. K. Selevko. - M. : Maktab texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti, 2006. - T. 1. - 816 b.
4. Zaprudskiy, N. I. Zamonaviy maktab texnologiyalari: o'qituvchilar uchun qo'llanma / N. I. Zaprudskiy. -Minsk: Ser - Wit, 2006. - 288 p.
5. Krotov, V. M. Fizikani o'rganishda talabalarning mustaqil bilish faoliyatini tashkil etish / V. M. Krotov. - Mozyr: RIF "Oq shamol", 1999. - 68 p.